

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/27/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114212753
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8114212753.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, Bratislava, proti žalovanému: F. P., nar. XX.X.XXXX, bytom X. X, F., za účasti vedľajšieho účastníka: Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, Petrovská 10, Skalica, IČO: 42264154, zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Kempom, Nám. Josipa Andriča 1, Chorvátsky Grob, o zaplatenie 154,62 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 17C/194/2014-36 zo dňa 8.10.2014, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Žalobcu zaviazal nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na trovách konania 49,28 EUR ako trovy právneho zastúpenia a tieto uhradiť na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka JUDr. Jozefovi Kempovi, č. ú. X., X.: X., Q. XXXXXXXX do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že dňa 15.8.2008 uzatvoril žalobca so žalovaným zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej mu poskytol úver 331,94 Eur, ktorý sa zaviazal žalovaný uhrádzať v 18 mesačných splátkach po 29,28 Eur, so zmluvnou odmenou 195,04 Eur, ročným úrokom 87,84 %, priemernou RPMN 87,84 %, RPMN 70,61 %, zmluvnou odmenou 154,58 Eur. Podľa údajov MF SR priemerný ročný úrok v auguste 2008 pri úveroch poskytovaných bankami s dobou splácania od 1-5 rokov je 13,69 %. V úverovej zmluve je dohodnutý ročný úrok 87,84 %. Žalobca listom z 04.03.2012 vyhlásil zosplatenie úveru po uplynutí 15 dní od doručenia tohto oznámenia. Vzhľadom na to, že zo strany žalovaného i vedľajšieho účastníka na strane žalovaného bola vznesená námietka premlčania uplatneného nároku, súd sa v prvom rade musel vysporiadať s touto námietkou. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalobca ku dňu 04.03.2012 vyhlásil zosplatenie poskytnutého úveru, a to listom s dátumom 04.03.2012, ktorým vyzval na zaplatenie omeškaných splátok žalovaného vo výške 87,84 Eur do 15 dní od prevzatia tejto zásielky, ktorú žalovaný prevzal 08.03.2012. Predmetná žaloba bola doručená 05.05.2014, teda po uplynutí 2 ročnej premlčacej lehoty, lebo sa aplikuje premlčacia lehota podľa § 107 ods.1 OZ, platná pri vydaní bezdôvodného obohatenia. Súd sa stotožnil s tvrdením vedľajšieho účastníka, že v danom prípade ide o absolútne neplatný právny úkon v rozpore s

dobrymi mravmi z dôvodu, že v dojednaní zmluvných podmienok úverovej zmluvy je uvedený ročný úrok 87,84 %, ktorý je neprimerane vysoký oproti priemernému úroku bankových úverov v uvedenom období, ktorý bol v čase uzavretia úverovej zmluvy 13,69 % ročne, teda prevyšuje 6-násobok. Toto dojednanie je v rozpore s dobrými mravmi, ide o tzv. civilnoprávnu úžeru, keď úver bol poskytnutý pri zneužití tiesne alebo ľahkovážnosti za neprimerané protiplnenie (úroky a poplatky). S poukazom na ust. § 39 OZ je táto zmluva absolútne neplatným právnym úkonom, z ktorého nevzniklo žalobcovi právo na plnenie. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR z 26.4.2012 sp. zn. 5Cdo 26/2011 je neprimeranou výškou úroková

sadzba dojednaná podľa § 658 OZ, ak podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úrokov a pôžičiek. Podľa § 457 OZ si účastníci z neplatnej alebo zrušenej zmluvy majú vrátiť každý všetko, čo podľa nej dostali. Žalobca poskytol žalovanému 1034,66 Eur (331,94 €, 351,36 €, 351,36 €), žalovaný mu uhradil 1075,14 Eur, teda viac ako mu žalobca poskytol. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalobca nebol v konaní úspešný, preto mu súd nepriznal uplatnené trovy konania. Žalovaný si trovy neuplatnil. Trovy konania žiadal vedľajší účastník na strane žalovaného vo výške 49,28 Eur za 2 úkony podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhl. 655/2004 Z. z., a to prevzatie a príprava zastúpenia, vyjadrenie vo veci po 16,60 Eur, plus režijný paušál 2x8,04 Eur, spolu 16,08 Eur, celkom trovy 49,28 Eur. Tieto trovy uhradí žalobca priamo na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka, JUDr. Jozefovi Kempovi, advokátovi v Chorvátskom Grobe, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Proti rozsudku okresného súdu dal odvolanie žalobca. Uviedol, že otázka odplaty za spotrebiteľské úvery a jej obmedzenie bolo z hľadiska vývoja právnej úpravy predmetom výslovnej regulácie od 1.7.2008, kedy nadobudlo účinnosť nariadenie vlády č. 238/2008 Z. z., ktorým sa vykonávali ustanovenia § 3 ods. 10 a § 11 zákona č. 258/2001 Z. z.. Až následne po zrušení zákona č. 258/2001 Z.z. zákonodarcia určil, že maximálna odplata bude stále regulovaná explicitne a nie všeobecne na základe pravidla o dobrých mravoch a danú úpravu zaviedol do zákona č. 40/1964 Zb.. V tejto súvislosti žalobca konštatoval, že otázka odplaty nemá byť posudzovaná podľa odplát bánk, ale podľa osobitnej a výslovnej právnej úpravy. Pre posúdenie výšky odplaty súd nepoužil príslušnú právnu normu. Z rozsudku ani nie je zrejmé, na základe akého postupu súd zvolil postup, kedy ust. § 53 ods. 6 OZ vôbec nepoužil. Podľa § 53 ods. 6 OZ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy platilo, že ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov a nejde o spotrebiteľský úver podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú bankami za spotrebné úvery v mieste bydliska spotrebiteľa a v čase uzavretia zmluvy. Na základe zmluvy o revolvingovom úvere bol poskytnutý úver, ktorý má charakter spotrebiteľského úveru podľa zákona č. 258/2001 Z. z.. Na základe toho, sa potom v zmysle ustanovenia § 53 ods. 6 OZ malo aplikovať vo veci posúdenia odplaty za požičanie peňažných prostriedkov ustanovenie § 3 ods. 10 a 11 uvedeného zákona č. 258/2001 Z.z.. Podľa ustanovenia § 3 ods. 10 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru nesmie prevýšiť výšku ustanovenú nariadením vlády. Podľa § 3 ods. 11 uvedeného zákona, ak je zmluva o spotrebiteľskom úvere v rozpore s ustanovením ods. 10 v tom, že odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru prevyšuje výšku ustanovenú nariadením vlády, vydaným podľa ods. 10, je neplatná v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto ustanoveniu, ak sa ten, kto je takouto zmluvou dotknutý neplatnosti dovoľá. Podľa ustanovenia § 1 ods. 1 nariadenia vlády č. 238/2008 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška, ktorú nesmie prevýšiť odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru, výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru s výnimkou podľa ods. 2 nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá dvojnásobku priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov pre príslušný typ spotrebiteľského úveru platnej ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zverejnenej podľa § 7a ods. 2 zákona a súčasne nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá štvornásobku hodnoty váženého priemeru priemerných hodnôt ročnej percentuálnej miery nákladov a priemernej úrokovej miery za všetky typy spotrebiteľských úverov platnej ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zverejnenej podľa § 7a ods. 2 zákona. Maximálna výška odplaty za rovnaký spotrebiteľský úver, ak bol poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere, bola 98,44 %. Je nesporné, že výška odplaty dohodnutá v zmluve o revolvingovom úvere neprevyšuje tú maximálnu odplatu, akú právna úprava relevantná v čase uzavretia zmluvy pripúšťala. Výška odplaty za úver poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere je v súlade s platnou právnou úpravou. Ak zákon v otázke odplaty výslovne vymedzil určitú prípustnú hranicu odplaty, potom takto vymedzená hranica nemôže byť negovaná cez právne neurčitý pojem dobrých mravov. V tejto prejednáwanej veci prípad rozporu výšky odplaty za úver podľa zmluvy o revolvingovom úvere so žiadnym zákonom nenastal a zároveň, vo veci nikto netvrdil a neuplatňoval námietku neplatnosti dojednaní o výške odplaty, hoci podľa § 3 ods. 11 zákona č. 258/2001 Z. z. by sa vyžadovala. Ďalej v odvolaní žalobca namietal aj priznanie trov vedľajšiemu účastníkovi, ktoré považoval za neúčelne vynaložené. Navrhuje zmeniť rozhodnutie súdu prvého stupňa a žalobe vyhovieť. Uplatňuje si aj náhradu trov odvolacieho konania.

Žalovaný ani vedľajší účastník na jeho strane sa k podanému odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa bez zopakovania či doplnenia dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa. Pri preskúmaní odvolaním napadnutého rozhodnutia bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený preskúmať rozsudok z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1, 3 O.s.p.). Po takomto preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že aj keď nie všetky uplatnené odvolacie dôvody sú opodstatnené, je potrebné rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť.

Okresný súd správne posúdil zmluvný vzťah účastníkov ako úverovú zmluvu spotrebiteľského charakteru, predmetom ktorej bolo poskytnutie finančných prostriedkov - 10.000,- Sk. Z hľadiska doby uzavretia zmluvného vzťahu 15.8.2008, právny vzťah sa riadi zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

Podľa § 3 ods. 10, 11 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (účinných v čase uzavretia zmluvy) odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru nesmie prevýšiť výšku ustanovenú nariadením vlády. Ak je zmluva o spotrebiteľskom úvere v rozpore s ustanovením odseku 10 v tom, že odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru prevyšuje výšku ustanovenú nariadením vlády vydaným podľa odseku 10, je neplatná v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto ustanoveniu, ak sa ten, kto je takouto zmluvou dotknutý, neplatnosti dovolá.

Podľa § 1 ods. 1 nar. vl. č. 238/2008 Z.z. výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru, s výnimkou podľa odseku 2, nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá dvojnásobku priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov pre príslušný typ spotrebiteľského úveru platnej ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zverejnenej podľa § 7a ods. 2 zákona, a súčasne nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá štvornásobku hodnoty váženého priemeru priemerných hodnôt ročnej percentuálnej miery nákladov a priemernej úrokov miery za všetky typy spotrebiteľských úverov platnej ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zverejnenej podľa § 7a ods. 2 zákona.

Z citovaných ustanovení zákona i nariadenia vlády vyplýva akou výškou je limitovaná výška úrokov ako odplaty za poskytnutie úveru ale i to, že ak dohodnutá výška odplaty prevyšuje určený výšku je neplatná len v rozsahu odporujúcom uvedenej úprave. Zákon nespája prípadné prekročenie výšky právnou normou limitovanej odplaty s tým, že zmluva o úvere je neplatná, že by veriteľovi nemala byť na úrokoch (ako odplate za poskytnutie úveru) priznaná žiadna pohľadávka. Tak ako je opakovane zdôrazňované v právnej praxi relevantným je mať na zreteli to, že úroky a úroky z omeškania sú samostatnými, svojou podstatou odlišnými nárokmi. Ak súd prvého stupňa privodil záver o neplatnosti celej zmluvy o úvere, jeho právne posúdenie nezodpovedá uvedeným ustanoveniam zák. č. 258/2001 Z. z..

Ak prvostupňový súd sa pri svojom rozhodovaní vôbec nezaoberal aplikáciou uvedených ustanovení (§ 3 ods. 10, 11 zák. č. 258/2001 Z.z. a Nariadením vlády SR č. 238/2008 Z.z.) a ani pre potreby ich realizácie nevykonával dokazovanie, dospel odvolací súd k záveru, že sú splnené podmienky pre zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa a vrátenie veci na ďalšie konanie zodpovedajúco ustanoveniu § 221 ods. 1 písm. f), h), ods. 2 O.s.p.. Z hľadiska skutkového záveru i vyvodeného právneho posúdenia veci je odvolací súd toho názoru, že v súlade so zásadou dvojinštančnosti občianskeho súdneho konania odvolací súd preskúma správnosť zistení súdu prvého stupňa a z nich vyvodeného právneho posúdenia veci, ak pritom dospeje k záveru, že pre správne rozhodnutie sú potrebné také podstatné skutkové zistenia, ktoré súd prvého stupňa neobstaral, prípadne, ktoré obstaral, avšak vzhľadom na pochybenie v procesnom postupe majúcom za následok odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom na ne pri rozhodovaní neprihliadal, musí odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Ak by odvolací súd odoprel účastníkom možnosť prieskumu správnosti tých skutkových zistení, ktoré neboli v konaní na súde prvého stupňa považované za právne významné, avšak zo strany odvolacieho súdu by boli posúdené ako rozhodujúce, porušil by uvedenú zásadu občianskeho súdneho konania (viď aj rozsudok NS SR 3Cdo 26/2008 z 21.1.2009).

Úlohou prvostupňového súdu bude v ďalšom konaní vec opätovne prejednať a aj zmysle vyššie uvedených názorov odvolacieho súdu po náležitom zistení rozhodujúcich skutočností vo veci opätovne rozhodnúť.

Ak prítom dospeje k záveru o prípadnej neprijateľnosti zmluvných podmienok vedúcich k zamietnutiu či i len časti žaloby, musí postupovať aj podľa § 153 ods. 4 O.s.p..

Podľa § 226 O.s.p., ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Podľa § 224 ods. 3 O.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí.

Uvedené rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.